

ความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

Public Trust toward Election Commission

*ภัทราวดี ศรีบุญสม, จารุภัทร เรืองสุวรรณ***

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยนี้มุ่งตอบคำถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับความไว้วางใจจากสาธารณชนอยู่ในระดับใด และมีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผลการวิจัยที่ได้สำรวจประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน 4 จังหวัด ตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 798 ตัวอย่าง พบว่า ความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (ค่าเฉลี่ย 3.1109) และจากการวิเคราะห์ถดถอยทางสถิติพบว่าตัวแปรหรือปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเรียงตามค่าของสัมประสิทธิ์ได้แก่ (1) การได้รับความรู้ของประชาชนในด้านการปกครองในระบบประชาธิปไตย (2) กลไกในการตรวจสอบความโปร่งใสบริสุทธิ์ ยุติธรรมของการเลือกตั้ง (3) ความยุติธรรมและการไม่เลือกปฏิบัติของ

คณะกรรมการการเลือกตั้งในการบังคับใช้กฎหมายตามอำนาจหน้าที่ (4) การสื่อสาร (5) ความสามารถของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการบริหารและควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดในระดับต่างๆ และ (6) ความเป็นกลางทางการเมืองและหรือการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในภาพรวมตัวแปรทั้งหมดนี้มีอิทธิพลหรือเป็นสาเหตุเชิงบวกต่อความไว้วางใจของสาธารณชนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งคิดเป็นร้อยละ 21.8 ผลการศึกษาได้ยืนยันทฤษฎีการให้ความรู้และการสื่อสารทางการเมือง รวมถึงตลอดถึงทฤษฎีการตรวจสอบถ่วงดุล และทฤษฎีความเป็นกลางทางการเมืองและการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน นโยบายการพัฒนาคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงสามารถยึดโยงและใช้ทฤษฎีข้อค้นพบข้างต้นเป็นแนวทาง

คำสำคัญ: ความไว้วางใจของสาธารณชน, คณะกรรมการการเลือกตั้ง

*Election Staff of Election Commission

**General, The Lecturer of The Institute of Public

Abstract

This research aim to study about what level of public trust toward Election Commission and which factors that affected to public trust toward Election Commission The survey result drawn from there are 798 samplings who have the right to vote at an election in four northeastern provinces of Thailand found that almost of public trust toward Election Commission is in high level (the mean is equal to 3.1109). From the multiple regression analysis result showed that factors which public positive affected toward election that random order of lowest coefficient values as follows (1) level of citizens' democratic knowledge (2) effective check and balance process of an election (3) fairness and non-discrimination behavior of the Election Commission (4) communications effective (5) management capability of the Election Commission and (6) political neutrality and the lack of conflict of interest on the Election Commission. .In the holistic, these six variables were affected or positively influence to public trust toward Election Commission at 21.8 percentage. The research result was confirm on educational and political communication theory. Also to check and balance theory and political objectivity theory that without conflict of interest. So that, Election Commission preservation policy can be using research result from above to apply.

Keywords: Public trust, The Election Commission

บทนำ

การเลือกตั้งจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยได้เพียงใด โดยส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับกลไกการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรที่รับผิดชอบในการเลือกตั้งที่จะต้องดูแลให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ ยุติธรรม ปราศจากการทุจริต ซื่อสัตย์ขายเสียง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการเลือกตั้งจะต้องไม่เป็นผู้ทุจริตเสียเอง ซึ่งทั้งนี้ ความรับผิดชอบโดยส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรอิสระรวมตลอดถึงความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง

ความไว้วางใจเป็นความเชื่อมั่นในความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม หรือความน่าเชื่อถือ ที่บุคคลมีต่อบุคคลอื่นหรือองค์การ (Dietz, Hartog, & Deanne, 2006) องค์การจะสามารถดำรงอยู่และประสบความสำเร็จ มีความเจริญก้าวหน้าได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกในองค์การหรือผู้เกี่ยวข้องมีความไว้วางใจร่วมกันเป็นพื้นฐาน (Kramer, 2006) ความไม่ไว้วางใจจะส่งผลกระทบต่อความไม่พึงพอใจ ความไม่เคารพ ตลอดจนทำลายความผูกพัน และมีผลต่อความสำเร็จและล้มเหลวขององค์การทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (Healey, 2007) การสร้างความไว้วางใจจึงถือได้ว่าเป็นหัวใจในการทำให้องค์การสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามเป้าหมาย (Covey and Merrill, 2006)

การเลือกตั้งที่ผ่านมาหลายครั้งได้ประสบวิกฤติ (โปรดพิจารณา สมบัติ, 2536: 217-230) มีปัญหาและขาดทางออกโดยส่วนหนึ่งก็เนื่องมาจากการขาดความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อองค์กรของรัฐและระบบการเมือง ดังนั้น การดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะประสบความสำเร็จเพียงใด ประการสำคัญ

จึงขึ้นอยู่กับความไว้วางใจของสาธารณชนว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะทำให้การเลือกตั้ง เป็นไปโดยบริสุทธิ์ ยุติธรรมเพียงใด แต่เท่าที่ผ่านมายังไม่เคยมีการศึกษาอย่างลึกซึ้งถึงความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมาก่อน ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้เพื่อที่จะทราบว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับความไว้วางใจจากสาธารณชนอยู่ในระดับใด มีปัจจัยทางทฤษฎีใดที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง และการวิจัยนี้ยังจะมุ่งนำผลการวิจัยที่ค้นพบไปพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มากขึ้น ตลอดจนพัฒนาและขยายองค์ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมได้มากยิ่งขึ้น

คำถามในการวิจัย

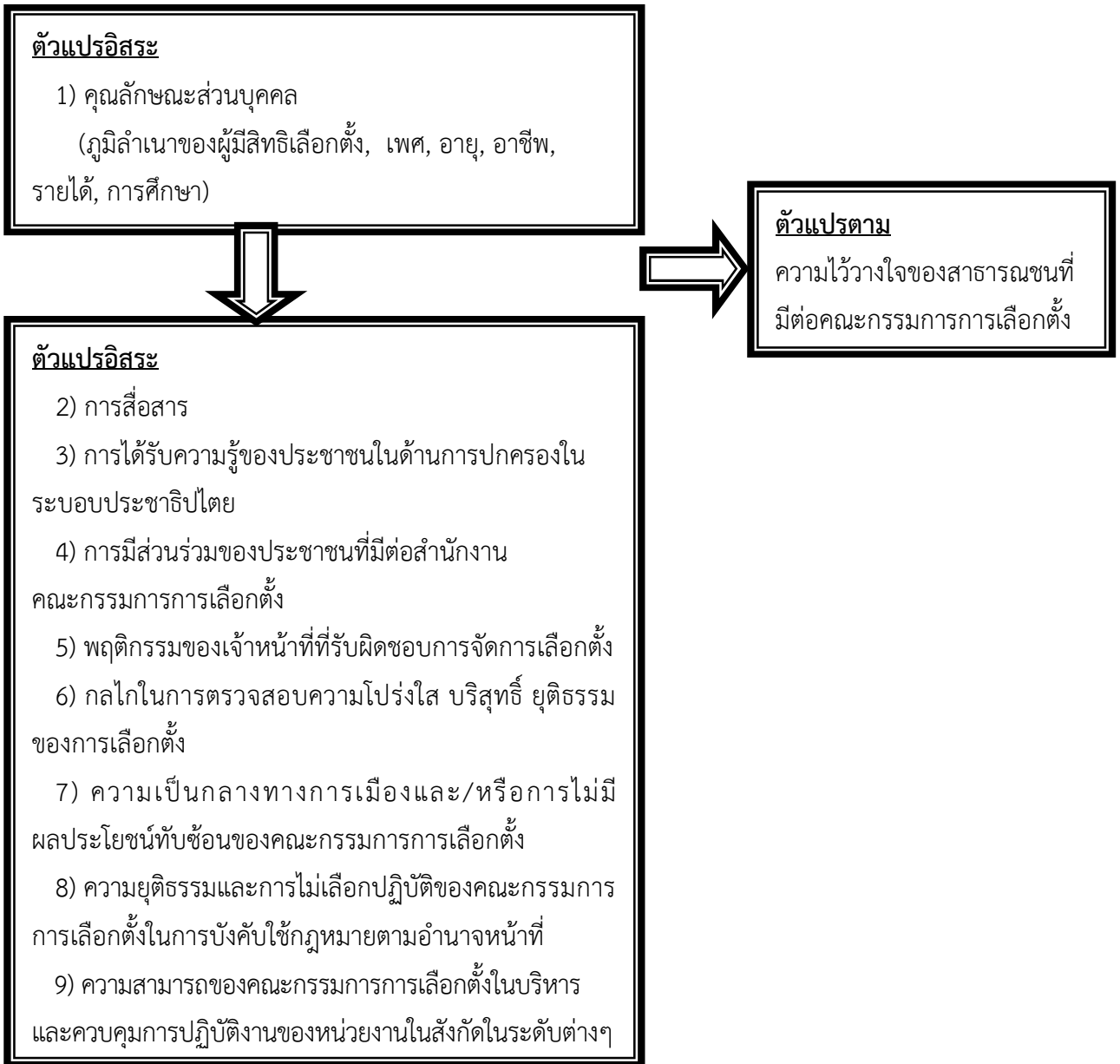
1. ความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง
3. การพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาความไว้วางใจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบระดับความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง
2. เพื่อทราบว่า มีปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้วางกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยกำหนดปัจจัยเชิงสาเหตุที่อธิบายความไว้วางใจของสาธารณชนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใต้ตัวแปรที่มีรากฐานจากทฤษฎีและองค์ความรู้ต่างๆ ได้แก่ ทฤษฎีการสื่อสาร (Almond and Powell, 1966; Gronbeck, 1988; Mcnair, 1999; Samovar, Porter, and Mcdaniel, 2012; เสถียร, 2540; สุรพงษ์, 2545; นันทนา, 2557) ทฤษฎีการเรียนรู้ Almond, 1960; Almond & Verba, 1963; Glass, 1986: 685-698; Putnam, 2000; Sherrod, et al., 2002; Dudley and Gitelson, 2003; Sapiro, 2004; Wattenberg, 2007; จักรพันธ์, 2531; ธนัน, 2535) ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน (Rowe and Frewer, 2000: 3-29; Rowe and Frewer, 2005: 251-290; เกรย์ตัน, 2551; ถวิลวดี, 2552) ทฤษฎีพฤติกรรมผู้ปฏิบัติในระดับแนวหน้า (Sorg, 1983; กิตติ, 2536) ทฤษฎีการตรวจสอบและถ่วงดุล (Montesquieu, 1748; ทินพันธุ์, 2533; วรเดช, 2555) ทฤษฎีความเป็นกลางทางการเมืองและการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน (Wilson, 1887: 197-222) ทฤษฎีความยุติธรรมและการไม่เลือกปฏิบัติ (Rawls, 1971; ทินพันธุ์, 2536; วรเดช, 2555) และทฤษฎีว่าด้วยความสามารถทางการบริหาร (Follett, 1918; 1924) ตัวแปรภายใต้ทฤษฎีข้างต้นจะถูกทดสอบในฐานะเป็นตัวแปรอิสระว่าจะมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ซึ่งได้แก่ความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่ แค้ไหน เพียงใด (โปรดดูภาพประกอบ)

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. คุณลักษณะของส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ รายได้ การศึกษา ที่แตกต่างกัน ระดับความไว้วางใจที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งจะแตกต่างกัน

2. ปัจจัยด้าน (1) การสื่อสาร (2) การได้รับความรู้ของประชาชนในด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (3) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (4) พฤติกรรม

ของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการจัดการเลือกตั้ง (5) กลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรมของการเลือกตั้ง (6) ความเป็นกลางทางการเมืองและ/หรือการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (7) ความยุติธรรมและการไม่เลือกปฏิบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการบังคับใช้กฎหมายตามอำนาจหน้าที่ (8) ความสามารถของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการบริหารและควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดในระดับต่างๆ มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

วิธีดำเนินการวิจัย

ชนิดของการวิจัย การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นไปภายใต้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม ระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งใช้การเก็บข้อมูลหลักจากแบบสอบถาม และใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 1 ของ 4 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,186,717 คน แยกออกได้เป็น จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 496,353 คน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 137,129 คน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 182,025 คน และจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 371,210 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 1 ของ 4 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด) จำนวน 798 ตัวอย่าง จำนวนที่จัดเก็บกลุ่ม

ตัวอย่างเป็นส่วนเดียวกับจำนวนของประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตพื้นที่เลือกตั้งที่ 1 ในแต่ละจังหวัด

เครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามตามข้อมูลและแนวคิดที่ได้จากการศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ภูมิภาคเนาของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การศึกษา รายได้ อาชีพ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน 11 ข้อ ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านการสื่อสาร
- 2) ความรู้ในด้าน การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนได้รับ
- 3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
- 4) ปัจจัยด้านพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้ง
- 5) ปัจจัยด้านกลไกการตรวจสอบ ความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม ของการเลือกตั้ง
- 6) ปัจจัยด้านความเป็นกลางทางการเมืองและการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- 7) ปัจจัยด้านความยุติธรรมและการไม่เลือกปฏิบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- 8) ปัจจัยด้านความสามารถของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน 6 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 นี้ เป็นแบบมาตราส่วน ประเมินค่า แต่ละข้อมี 4 ระดับ ตั้งแต่ระดับมาก (4) ค่อนข้างมาก (3) ค่อนข้างน้อย (2) จนถึงระดับน้อย (1)

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อขอทราบข้อเสนอแนะในการทำให้สาธารณชนมีความไว้วางใจต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมากยิ่งขึ้น

การหาคุณภาพของแบบสอบถาม ได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และหาความเชื่อมั่นโดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) โดยผลจากการนำไปทดลองใช้ พบว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .8640 อยู่ในเกณฑ์ดี สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ใช้วัดตัวแปรอิสระทั้งหมด และตัวแปรตามมากกว่า 0.60 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ได้อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1) จัดทำแบบสอบถามและไปมอบให้ผู้ช่วยวิจัยในแต่ละเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดทำการเก็บข้อมูล

(2) ในการแจกแบบสอบถามให้กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้วิจัยได้นำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขตมาทำการสุ่มตัวอย่าง โดยในเขตเลือกตั้งที่ 1 ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากบัญชีรายชื่อโดยทำการจับสลากได้มาทั้งสิ้น จำนวน 415 ตัวอย่าง ส่วนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดขอนแก่น ได้ทำการสุ่มตัวอย่างเช่นเดียวกับที่ได้ระบุมาแล้ว ได้กลุ่ม

ตัวอย่างเพื่อแจกแบบสอบถาม จำนวน 115 ตัวอย่าง ส่วนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดมหาสารคามได้กลุ่มตัวอย่างเพื่อแจกแบบสอบถาม จำนวน 160 ตัวอย่าง และเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดร้อยเอ็ด ได้กลุ่มตัวอย่างเพื่อแจกแบบสอบถาม จำนวน 310 ตัวอย่าง รวมจำนวนที่แจกแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 1,000 ตัวอย่าง และได้แบบสอบถามคืนกลับมาในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 330 ตัวอย่าง เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 93 ตัวอย่าง เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 127 ตัวอย่าง เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 248 ตัวอย่าง รวมตัวอย่างที่ได้รับจากการเก็บแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 798 ตัวอย่าง ช่วงเวลาที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ใช้ระยะเวลา รวม 3 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2558 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2558

(3) อนึ่ง นอกจากการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยยังได้ทำการสัมภาษณ์ทางลึกเพิ่มเติมจากผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน 4 คน ในระหว่างช่วงวันที่ 1 สิงหาคม 2558 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2558 เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จากความเห็นของผู้บริหารข้างต้น เพื่อนำไปประกอบในการวิเคราะห์และอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ

(2) วิเคราะห์ระดับของปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระและระดับความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยได้กำหนดช่วงค่าเฉลี่ย

ระดับการดำเนินการ และระดับความคิดเห็นเพื่อการ
แปลผลข้อมูลดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.26-4.00 เท่ากับ ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.25 เท่ากับ ระดับค่อนข้างมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.76-2.50 เท่ากับ ระดับค่อนข้างน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.75 เท่ากับ ระดับน้อย

(3) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของ
ค่าเฉลี่ยของตัวแปรปัจจัยอิสระ และความไว้วางใจของ
สาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยการ
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way
ANOVA)

(4) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ
ทั้งหมดและระหว่างตัวแปรปัจจัยอิสระกับความไว้วางใจ

ของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดย
วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

(5) วิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความ
ไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการ
เลือกตั้ง โดยการใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ
(multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

1. คำถามในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ
แรก พบว่า ระดับความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อ
คณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในระดับค่อนข้างมาก
โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.1109

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความไว้วางใจของสาธารณชน

ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความไว้วางใจต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในด้านกิจการพรรคการเมืองเพียงใด	3.3296	.60769	ค่อนข้างมาก
2. ท่านมีความไว้วางใจต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในด้านกิจการสืบสวนสอบสวนเพียงใด	3.4524	1.21249	ค่อนข้างมาก
3. ท่านมีความไว้วางใจต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในด้านกิจการการมีส่วนร่วมเพียงใด	3.4085	.59780	ค่อนข้างมาก
4. ท่านมีความไว้วางใจต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในด้านกิจการการบริหารงานเลือกตั้งเพียงใด	3.3985	.62495	ค่อนข้างมาก
4.1 ในภาพรวมท่านให้ความไว้วางใจว่าคณะกรรมการ การเลือกตั้ง มีการดำเนินการนำเงินภาษีอากรของประชาชน ไปใช้อย่างคุ้มค่าเพียงใด	2.9586	.77576	ปานกลาง
4.2 ในภาพรวมภายใต้สถานการณ์ ปัจจุบัน ประเทศยังมีการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยที่ยังไม่สมบูรณ์ ท่านให้ความไว้วางใจว่าการ ดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีส่วนทำให้การปกครองใน	2.8922	.82976	ปานกลาง

ข้อความถาม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ระบอบประชาธิปไตย สามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพียงใด			
รวม	3.1109	.53887	ค่อนข้างมาก

2. คำถามในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อสอง พบว่า

2.1 จากการวิเคราะห์หัตถดถอยทางสถิติพบว่าตัวแปรหรือปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเรียงตามค่าของสัมประสิทธิ์ได้แก่(1) การได้รับความรู้ของประชาชนในด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (2) กลไกในการตรวจสอบความโปร่งใสบริสุทธิ์ ยุติธรรมของการเลือกตั้ง(3) ความยุติธรรมและการไม่เลือกปฏิบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการบังคับใช้กฎหมายตามอำนาจหน้าที่ (4) การ

สื่อสารและรูปแบบของการสื่อสาร (5) ความสามารถของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการบริหารและควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดในระดับต่างๆ และ (6) ความเป็นกลางทางการเมืองและหรือการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในภาพรวมตัวแปรทั้งหมดนี้มีอิทธิพลหรือเป็นสาเหตุเชิงบวกต่อความไว้วางใจของสาธารณชนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งคิดเป็นร้อยละ 21.8 (โปรดพิจารณาผลตามตารางที่ 2)

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรต้นที่มีผลต่อความไว้วางใจจากสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตัวแปรต้นที่ถูกเลือก เข้าสมการ	B	SE B	β	t	sig.
ค่าคงที่	.888	.169		5.241	.000
การได้รับความรู้(b)	.264	.031	.299	8.582	.000
ความยุติธรรม(g)	.104	.030	.119	3.514	.000
กลไกในการตรวจสอบ(e)	.109	.029	.129	3.776	.000
การสื่อสาร (a)	.094	.037	.084	2.495	.013
ความเป็นกลางทางการเมือง(f)	.053	.020	.090	2.638	.009
ความสามารถ (h)	.079	.030	.089	2.617	.009

R = .467* R² = .218 SE.est = .47821

จากตาราง 2 พบว่า ตัวแปรต้นที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการทั้งหมด 6 ตัว ส่งผลทางบวกต่อความไว้วางใจจากสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง คือ การได้รับความรู้ (b) ความยุติธรรม (g) กลไกในการตรวจสอบ (e) การสื่อสาร (a) ความเป็นกลางทางการเมือง (f) และความสามารถ (h) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ ความแปรปรวนในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ .264, .104, .109, .094, .053 และ .079 โดยมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม คือ ความไว้วางใจจากสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.8 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุคูณในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Y = .888 + (.264b) + (.104g) + (.109e) + (.094a) + (.053t) + (.079h)$$

คะแนนมาตรฐาน

$$Z = .299(b) + .119(g) + .129(e) + .084(a) + .090(t) + .089(h)$$

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเชิงสาเหตุ

ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การสื่อสารของคณะกรรมการการเลือกตั้งและความรู้ที่ประชาชนได้รับ			
1.1 ท่านได้รับความรู้และการสื่อสารเกี่ยวกับการปกครองในระบบอบบประชาธิปไตยจากคณะกรรมการการเลือกตั้งมากนักน้อยเพียงใด	3.3358	.56895	ค่อนข้างมาก
1.2 คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีการสื่อสารให้ความรู้กับท่านอย่างไรต่อเนื่องเพียงใด	3.3509	1.17894	ค่อนข้างมาก
2. ท่านได้รับความรู้ในด้านการปกครองในระบบประชาธิปไตยจากคณะกรรมการการเลือกตั้งเพียงใด	3.2757	.64478	ค่อนข้างมาก

2.2 นอกจากนี้ยังได้มีข้อค้นพบอื่นๆ ในส่วนย่อยที่เกี่ยวกับการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อสอง ดังนี้

2.2.1 ระดับของปัจจัยเชิงสาเหตุที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งได้แก่ การสื่อสาร การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการเลือกตั้ง กลไกในการตรวจสอบถ่วงดุล ความเป็นกลางทางการเมือง อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ในขณะที่การมีผลประโยชน์ทับซ้อนอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านความร่วมมือและการสนับสนุนจากสื่อมวลชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ต้องปฏิบัติงานร่วม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ในด้านการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วยความยุติธรรมและไม่มีการเลือกปฏิบัติ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก และความสามารถของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการบริหารงาน อยู่ในระดับค่อนข้างมากเช่นกัน (โปรดพิจารณาตารางที่ 3)

ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง			
3.1 คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งเสริมให้ท่านในฐานะประชาชนมีการร่วมเสนอความคิดเห็นในกระบวนการการเลือกตั้งเพียงใด	3.1178	.69315	ค่อนข้างมาก
3.2 คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งเสริมให้ท่านในฐานะประชาชนมีการร่วมวางแผนในกระบวนการเลือกตั้งเพียงใด	3.1654	1.28994	ค่อนข้างมาก
3.3 คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งเสริมให้ท่านในฐานะประชาชนมีการร่วมในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งเพียงใด	3.0764	.77633	ค่อนข้างมาก
3.4 คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งเสริมให้ท่านในฐานะประชาชนมีการร่วมในการร่วมติดตามประเมินผลในกระบวนการจัดการเลือกตั้งเพียงใด	3.0915	.75001	ค่อนข้างมาก
3.5 คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งเสริมให้ท่านในฐานะประชาชนมีส่วนได้รับประโยชน์จากกระบวนการเลือกตั้งเพียงใด	3.1870	1.63010	ค่อนข้างมาก
3.6 คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งเสริมให้ท่านในฐานะประชาชนมีการร่วมเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขในกระบวนการเลือกตั้งเพียงใด	3.0263	.82551	ค่อนข้างมาก
4. พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้งมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งมากเพียงใด	3.4185	.59716	ค่อนข้างมาก
ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
5. การดำเนินการของกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรมของการเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากเพียงใด	3.5338	1.20047	ค่อนข้างมาก
6. คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเป็นกลางทางการเมือง	3.2794	.63630	ค่อนข้างมาก
7. คณะกรรมการการเลือกตั้งกับการมีผลประโยชน์ทับซ้อน	2.6541	.91313	ปานกลาง
8. คณะกรรมการการเลือกตั้งมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม	3.2243	.62049	ค่อนข้างมาก
9. คณะกรรมการการเลือกตั้งมีการบังคับใช้กฎหมายตามอำนาจหน้าที่ โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงาน หรือพรรคการเมืองหนึ่งพรรคการเมืองใดโดยเฉพาะ	3.3847	.60828	ค่อนข้างมาก
10. คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความสามารถในการบริหารและสามารถควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานสังกัดในระดับล่าง	3.3997	.61910	ค่อนข้างมาก
11. คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับความร่วมมือและความสนับสนุนจากหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติงานร่วม เช่น ตำรวจ ทหาร และฝ่ายปกครอง เพียงใด	3.4098	.62668	ค่อนข้างมาก

ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
12. คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากสื่อสารมวลชนมากน้อยเพียงใด	3.0940	.80303	ค่อนข้างมาก
รวม	3.2149	.52046	ค่อนข้างมาก

จากตาราง 3 ปัจจัยเชิงสาเหตุโดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.2149 และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .52046)

นอกจากนั้น ยังพบว่า การดำเนินการของกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรมของการเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากเพียงใด อยู่ในระดับค่อนข้างมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.5338 และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.20047)

2.2.2 ผลการทดสอบหาความสัมพันธ์ตามสมมติฐานต่างๆ พบว่า

- ความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามภูมิภาค แต่เมื่อจำแนกตามเพศ รายได้ อาชีพ ระดับการศึกษา จะไม่มีความแตกต่างกัน

- ปัจจัยดังต่อไปนี้ (1) การสื่อสารและรูปแบบของการสื่อสาร (2) การได้รับความรู้ของประชาชนในด้านการปกครองในระบบประชาธิปไตย (3) พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้ง (4) กลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรมของการเลือกตั้ง (5) ความเป็นกลางทางการเมืองและการไม่เลือกปฏิบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และ (7) ความสามารถของคณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้งเจตจำนง

พบว่าแต่ละปัจจัยมีความสัมพันธ์กับความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง และความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นจำนวน 8 ตัว และตัวแปรตามจำนวน 1 ตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกและทางลบ โดยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 29 คู่ และค่าสหสัมพันธ์มีขนาดตั้งแต่ -.137* ถึง .385*

- ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพได้คำอธิบายในส่วนที่ความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในระดับที่ไม่มากนักและประชาชนบางส่วนมีความเชื่อถือลดลง ทั้งนี้เป็นเพราะสาเหตุเกี่ยวกับการเมืองที่ผ่านมา ซึ่งยังมีลักษณะขัดแย้งค่อนข้างสูง และยังไม่มีความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง (ทินพันธุ์, 2555) ซึ่งถือได้ว่าสอดคล้องและเป็นการอธิบายเพิ่มเติมจากการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งได้ค่าอำนาจในการอธิบายเพียงร้อยละ 21.8 แสดงว่าความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีความเกี่ยวข้องกับระบบการเมืองของประเทศ ที่มีประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของการขัดแย้งค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 ซึ่งเป็นปีที่ได้มีการรัฐประหาร ยึดอำนาจ โดย คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) และมีความขัดแย้งอย่างลึกซึ้งสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ค่าระดับความไว้วางใจของ

สาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงมิได้เป็นค่าที่เกิดจากความไว้วางใจ ที่มาจากการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่เพียงส่วนเดียว แต่เป็นค่าความไว้วางใจที่สะท้อนความไม่มั่นใจในระบบการปกครองและระบบการเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบันด้วย

2.3 การยืนยันทางทฤษฎีและองค์ความรู้ ผลการศึกษาได้ยืนยันทฤษฎีการให้ความรู้และการสื่อสารทางการเมือง รวมถึงตลอดถึงทฤษฎีการตรวจสอบถ่วงดุลและทฤษฎีความเป็นกลางทางการเมืองและการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน นโยบายการพัฒนาคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงสามารถยึดโยงและใช้ทฤษฎีข้อค้นพบข้างต้นเป็นแนวทางในการพัฒนาความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

3.1 เนื่องจากมีข้อค้นพบว่าการได้รับความรู้ของประชาชนในด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีอิทธิพลต่อความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้นคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตลอดจนรัฐบาลจึงควรมีนโยบายที่จะส่งเสริมการให้ความรู้ของประชาชนในด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยต่อไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการดำเนินนโยบายสามารถทำได้โดยใช้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน ตลอดจนให้หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ช่วยเป็นกลไกสนับสนุน

3.2 เนื่องจากมีการค้นพบว่า กลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส ความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ของการเลือกตั้งมีอิทธิพลต่อความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้น ในการดำเนินการ

การเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตลอดจนรัฐบาลควรมีนโยบายในการส่งเสริมให้มีกลไกในการตรวจสอบและถ่วงดุลการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และหน่วยงานทุกระดับ ตลอดจนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และพรรคการเมืองได้มีความสามารถในการตรวจสอบและถ่วงดุลการทำงานซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและความบริสุทธิ์ ยุติธรรมในการเลือกตั้ง กลไกในการตรวจสอบและถ่วงดุลในทางปฏิบัติอาจทำได้หลายๆ ทาง เช่น การมีคณะกรรมการตรวจนับคะแนนผลการเลือกตั้งร่วม ซึ่งมีผู้แทนมาจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การมีนโยบายส่งเสริมให้อาสาสมัครภาคประชาชนเข้ามาร่วมตรวจสอบและทำงานกับภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในกระบวนการการเลือกตั้ง เป็นต้น

3.3 เนื่องจากมีข้อค้นพบว่าความยุติธรรมและการไม่เลือกปฏิบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการบังคับใช้กฎหมายตามอำนาจหน้าที่ มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้น การคัดเลือกคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีความรู้ความสามารถและมีประวัติการทำงานที่ซื่อสัตย์ และสามารถอำนวยความสะดวกให้เกิดกับทุกฝ่ายจึงเป็นสิ่งสำคัญ และควรมีการเพิ่มคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่ระบุไว้ให้เข้มข้นยิ่งขึ้น และสื่อสารให้สาธารณชนได้รับทราบว่าคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาในแต่ละชุด เป็นผู้ที่มีความยุติธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริตอย่างแท้จริง

3.4 ควรมีนโยบายส่งเสริมการสื่อสารและพัฒนารูปแบบการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไปยังประชาชนทุกภาคส่วนให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และทำ

เป็นระบบให้มีความสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ก็จะทำให้ประชาชนมีความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กระบวนการเลือกตั้ง และการเปลี่ยนผ่านอำนาจของผู้เกี่ยวข้องในระบบการเมืองผ่านการเลือกตั้ง และการตัดสินใจเชิงนโยบายของประชาชนภายใต้การไปออกเสียงเลือกตั้ง การทำความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เหล่านี้ถูกค้นพบว่า จะมีอิทธิพลทำให้ความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

3.5 ควรมีนโยบายการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับผู้ปฏิบัติ และผู้บริหารระดับกลางอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้เป็นกลไกสำคัญในการทำงาน และเพิ่มความสามารถโดยรวมให้กับคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งทั้งนี้ตรงกับข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ที่ว่า ยิ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความสามารถในการทำงานมากเท่าใด ความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก็จะมีมากขึ้น การพัฒนากลไกผู้ปฏิบัติที่ทำงานให้กับคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการ

บริหาร เพราะความสำเร็จของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้หากปราศจากการทำงานของผู้ปฏิบัติงานให้กับคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เข้มแข็ง มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และมีความรับผิดชอบต่อประโยชน์สาธารณะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการขยายผลการวิจัยสำรวจความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งอย่างต่อเนื่องและให้ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ในประเทศ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการจัดเก็บข้อมูลเฉพาะประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางเท่านั้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ (นอกจากที่ระบุในการวิจัยครั้งนี้) ที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจของสาธารณชนที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมากยิ่งขึ้น เนื่องจากอาจจะมีหลายปัจจัย และบางทฤษฎีที่ผู้วิจัยมองข้ามหรือนำมาศึกษาโดยยังไม่ครอบคลุม ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์และรัฐศาสตร์ ให้มีความเป็นสหวิทยาการมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติ บุนนาค. (2536). "การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ: การศึกษาวิเคราะห์เชิงปรากฏการณ์ในธุรกิจโรงแรม." วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จักรพันธ์ วงษ์บุรณาวาทย์. (2531). *ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยของไทยของประชาชนในภาคเหนือ*. เชียงใหม่: ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- เจมส์ แอล. แครย์ตัน. (2551). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม*. แปลโดย วันชัย วัฒนศัพท์, ถวิลวดี บุรีกุล, เมธิดา พงษ์ศักดิ์ ศรี ขอนแก่น: ศิริภณห์ ออฟเซ็ท.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). *พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*. กรุงเทพฯ: เอ.พี.กราฟิค ดีไซน์และการพิมพ์.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2533). *การเมืองการประหารไทย ภาวะของชาติ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2555). *การเมืองไทยระบบที่ไม่มีสูตรสำเร็จในการแก้ปัญหา*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน
- ธันน์ อนุমানราชธน. (2535). *ความรู้และความเข้าใจในการเมืองระบอบประชาธิปไตยระดับชาติของประชาชนในชนบท*. เชียงใหม่: โครงการศึกษาการเลือกตั้ง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นันทนา นันทโรภาส. (2557). *สื่อสารการเมือง: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: แมสมิเดีย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. *ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา* เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก. วันที่ 11 ตุลาคม 2540.
- วรงค์ จันทวร. (2555). *ปรัชญาของการบริหารภาครัฐแนวใหม่: ทฤษฎี องค์ความรู้ และการปฏิรูป*. กรุงเทพฯ: สหายบล็อก.
- สมบัติ จันทวงศ์. (2536). *เลือกตั้งวิกฤติ: ปัญหาและทางออก*. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- สมลักษณา ไชยเลวีรัฐ พ.ต.อ.หญิง. (2549). "การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจสถานีตำรวจนครบาล." *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, สาขาบริหารงานยุติธรรมและสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร. (2545). *หลักและทฤษฎีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ประสิทธิ์ ภัณฑ์ แอนด์พริ้นติ้ง.
- เสถียร เขยประดับ. (2540). *การสื่อสารและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Almond, , Gabriel A. (1960). "A Functional Approach to Comparative Politics." in Gabriel A. and James S. Coleman eds., *The Politics of Developing Areas*. Princeton, NJ: Princeton University: 26-33.
- Almond, Gabriel A. and G. Bingham Powell. (1966). *Comparative Politics: A developmental approach*. New York: Little, Brown and Co.
- Almond, Gabriel A., and Sidney Verba. (1963). *The Civic Culture*. Princeton, NJ: Princeton University.
- Covey, Stephen M.R. and Rebecca R. Merrill. (2006). *The Speed of Trust: The One Thing that Changes Everything*. New York: Free Press.
- Dietz, Graham, Deanne N., & Hartog, D. (2006) "Measuring trust inside organisations." *Personnel Review*. 35, 5: 557-588.
- Dudley, Robert L. and Alan R. Gitelson. (2003). "Civic Education, Civic Engagement, and Youth Civic Development." *PS: Political Science & Politice*. 36, 2: 263-267.

- Follett, Marry Parker. (1918). *The New State: Group Organization the Solution of Popular Government*. Pennsylvania: Penn State University.
- Follett, Marry Parker. (1924). *Creative Experience*. Bristol: Thoemmes.
- Gronbeck. (1988). *Principles of Speech Communication*, 10th edition. New York: Pearson Education.
- J. Glass, V. B. (1986). "Attitude similarity in three generational families: Socialization, status inheritance, or reciprocal influence?" *American Sociological Review*, 685-698.
- Mcnaair, Brian. (1999). *An Introduction to Political Communication*. New York: Routledge.
- Montesquieu, Charles de Secondat. (1748). *The Spirit of the Laws*. New York: Fordham University.
- Putnam, Robert D. (2000). *Bowling Alone*. New York: Simon and Schuster.
- Rawls, John. (1971). *A Theory of Justice*. Boston: Harward University.
- Rowe, G. and Frewer, L.J. (2000). "Public participation methods: A framework for evaluation." *Science, Technology, & Human Values*, 25(1), 3-29.
- Rowe, G. and Frewer, L.J. (2005). "A typology of public engagement mechanisms." *Science, Technologe, & Human Values*, 30(2), 251-290
- Sapiro, Virginia. (2004). "Not Your Parents' Political Socialization: Introduction for a New Generation." *Annual Review of Political Science*, vol. 7: 1-23.
- Sherrod, Lonnie R., Constance Flanagan, and James Youniss. (2002). "Dimensions of Citizenship and Opportunities for Youth Development: The What, Why, When, Where, and Who of Citizenship Development." *Applied Developmental Science*. 6, 2: 264-272.
- Sorg, James D. (1983). "A Typology of Implementation Behaviors of Street-level Bureaucrats." *Public Studies Review*. Vol.2 (3): 391-406.
- Wattenberg, Martin. (2007). *Is Voting for Young People?* New York: Longman.
- Whitney, J.O. (1996). *The Economics of Trust: Liberating Profits and Restoring Corporate Vitality*. New York: McGraw-Hill.
- Wilson, Woodrow. (1887). "The Study of Administration." *Political Science Quarterly*, II(1): 197-222.